

[Poul Møller.]

er en yderligere svækkelse af folketingets bevillingsmyndighed. Vor bevillingspraksis hviler jo som bekendt på grundlovens § 46, stk. 2, hvori det hedder:

„Ingen udgift må afholdes uden hjemmel i den af folketinget vedtagne finanslov eller i en af folketinget vedtaget tillægsbevillingslov eller midlertidig bevillingslov.“

Dette er jo ganske klare ord. Ingen udgift må afholdes uden hjemmel i en finanslov, tillægsbevillingslov eller midlertidig bevillingslov.

I § 47, stk. 2, hedder det om statsrevisorernes myndighed:

„Folketinget vælger et antal revisorer. Disse gennemgår det årlige statsregnskab og påser, at samtlige statens indtægter er opført deri, og at ingen udgift er afholdt uden hjemmel i finansloven eller anden bevillingslov.“

Det vil sige at begge disse bestemmelser, såvel § 46, stk. 2, som § 47, stk. 2, må forudsætte, at bevilling er søgt og givet af folketinget, både for at statsrevisionen kan udføre sit arbejde efter § 47, nemlig tilse, at ingen udgift er afholdt uden hjemmel i en bevillingslov, og for at finansudvalget kan have sikkerhed for, at ingen udgift afholdes uden hjemmel i lov, således som grundlovens § 46 kræver.

Det er min faste opfattelse, at regeringen ikke ensidigt — end ikke finansministeren efter forhandling med de øvrige ministre, således som finansministeren i sin fremsættelsestale siger det — kan tilsidesætte disse bestemmelser.

Såvel folketinget som revisionsmyndigheden har i årenes løb strakt sig meget vidt for at få bevillingsfunktionen til at foregå så smertefrit og så praktisk som muligt. Det vigtigste eksempel herpå er jo selve tillægsbevillingslovssystemet, hvorefter bevilling finder sted efter udgiftens afholdelse, men hvor det kræves, at man forinden har henvendt sig til folketingets finansudvalg og fået tilladelse til at afholde udgiften på

forventet efterbevilling. Det er i sig selv en vidtgående fortolkning af grundlovens ord om, at ingen udgift må afholdes uden hjemmel i en lov, at man først tilvejebringer hjemmelen efter udgiftens afholdelse.

I den seneste tid, i de senere år, har man imidlertid yderligere udvidet denne praksis og yderligere givet administrationen et frit tøjlslag i forhold til bevillingsmyndigheden, idet man ikke længere forlanger bevillingen søgt på tillægsbevillingsloven til en forøgelse af lovbestemte udgifter, f. eks. når tjenestemændenes lønninger i årets løb er blevet pristalsreguleret, eller når det viser sig, at der er flere, der hæver folkepension, end man regnede med ved finanslovens udarbejdelse. En lang række andre eksempler kunne nævnes her, hvor det drejer sig om lovbestemte udgifter, der har vist sig at blive større, end man først regnede med ved finanslovens fremsættelse og vedtagelse. Denne fritagelse fandt sted med bevillingsmyndighedens godkendelse i disse tilfælde, og selv om det er sket på lovmæssigt grundlag, så er det dog ikke sket helt på grundlovens grundlag, idet det ikke er bevillingslove, der giver hjemmel, men almindelige vedtagne love. Det er derfor ikke sket uden nogen betænkelighed, hvilket også fremgår af, at statsrevisorerne nogle gange har henledt den højtærede finansministers og andre ministres opmærksomhed på, at man ikke uden videre kan lade være med at søge tillægsbevilling til meget store forøgelser af de lovbundne udgifter. Jeg kan som eksempel herpå nævne statsrevisorernes betænkning over statsregnskabet for finansåret 1962-63, hvori det på side 3 om grundstigningsskylden, som var sat til 36 mill. kr., men som indbragte 64.846.000 kr., altså en merindtægt på 28 mill. kr., siges; at selv om en bevilling måtte være lovbestemt, må statsrevisorerne anse det for betydningsfuldt, at en mere præcis budgetlægning tilstræbes. Indholdet i disse bemærkninger går igen i bemærkninger på side 28, side 82 og side 156 i den samme betænkning; jeg skal ikke trætte tingets